HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' א בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם ב ישראל שנשא חללה בתו כשירה לכהונה חלל שנשא בת ישראל בתו פסולה לכהונה ג רבי יהודה אומר בת גר זכר כבת חלל זכר ד רבי אליעזר בן יעקב אומר ה ישראל שנשא גיורת בתו כשירה לכהונה וגר שנשא בת ישראל בתו כשירה לכהונה אבל גר שנשא גיורת בתו פסולה לכהונה ו אחד גר ואחד עבדים משוחררים אפי' עד ז' דורות עד שתהא אמו מישראל ר' יוסי אומר ח אף גר שנשא גיורת בתו כשירה לכהונה: **גמ'** מאי לעולם מהו דתימא מידי דהוה אמצרי ואדומי מה להלן ט לאחר שלשה דורות אף כאן נמי לאחר שלשה דורות קא משמע לן: ישראל שנשא חללה: מנא הני מילי אמר ר' יוחנן משום ר' י שמעון נאמר כאן [1]ולא יחלל זרעו בעמיו ונאמר להלן [2]לא יטמא בעל בעמיו מה להלן זכרים ולא נקבות אף כאן זכרים ולא נקבות אלא מעתה בתו של כ"ג תישתרי מי כתיב בנו זרעו כתיב לא יחלל זרעו בעמיו בת בנו תישתרי כתיב לא יחלל זרעו מקיש זרעו לו מה הוא בתו פסולה אף בנו בתו פסולה בת בתו תיתסר אם כן גזירה שוה מאי אהני ליה: חלל שנשא בת ישראל בתו פסולה: הא תנא ליה רישא בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם איידי דתנא יא רישא ישראל שנשא בת חללה תנא נמי סיפא חלל שנשא בת ישראל מתניתין דלא כרבי דוסתאי בן יהודה דתניא יב רבי דוסתאי בן יהודה אומר כשם שבני ישראל מקוה טהרה לחללות כך בנות ישראל מקוה טהרה לחללים מאי טעמיה דר' דוסתאי בר' יהודה אמר קרא לא יחלל זרעו בעמיו בעם אחד הוא דמיחל בשני עממים אינו מיחל תנו רבנן לא יחלל זרעו אין לי אלא זרעו יג היא עצמה מנין אמרת קל וחומר מה זרעו שלא עבר עבירה מתחלל היא שעברה עבירה אינו דין שמתחללת הוא עצמו יוכיח שעבר עבירה יד ואין מתחלל מה להוא שכן אין מתחלל בכל מקום תאמר בהיא שמתחללת בכ"מ ואם נפשך לומר אמר קרא לא יחלל זרעו לא יחולל זה שהיה כשר ונתחלל מאי אם נפשך לומר וכי תימא איכא למיפרך מה לזרעו שכן יצירתו בעבירה אמר קרא לא יחלל לא יחולל זה שהיה כשר ונתחלל תנו רבנן איזו היא חללה כל שנולדה מן הפסולים מאי פסולים אילימא פסולים לו הרי מחזיר גרושתו טו דפסולה לו טז ובניה כשרים דכתי' [3]תועבה היא תועבה ואין בניה תועבים אמר רב יהודה הכי קאמר איזו היא חללה יז כל שנולדה מן פסול כהונה נולדה אין לא נולדה לא יחי הרי אלמנה וגרושה יט זונה דלא נולדה וקא הויא חללה אמר רבה ה"ק איזו חללה מוזכרת שלא היה לה שעת הכושר כלל כל שנולדה מן פסול כהונה מאי מוזכרת אמר רב יצחק בר אבין ה"ק איזו היא חללה שעיקרה מדברי תורה ואין צריכין לפרש מדברי סופרים כל שנולדה מן פסולי כהונה ת"ר [2]אלמנה אלמנה אלמנה אינו חייב אלא אחת גרושה גרושה אינו חייב אלא אחת [4]אלמנה וגרושה וחללה זונה [5]בזמן שהם כסדר חייב על כל אחת ואחת זינתה ונתחללה ונתגרשה ונתארמלה אינו חייב אלא אחת אמר מר אלמנה אלמנה אלמנה אינו חייב אלא אחת האי אלמנה היכי דמי אילימא שבא על אלמנת ראובן ועל אלמנת שמעון ועל אלמנת לוי אמאי אינו חייב אלא אחת הרי

[וכ"ת איבא למיפרך מה לזרעו שבן יצירתו בעבירה כו'. תימה למאי לא תמרינן נמצא לפסול לה יוכיח שאין יכילתה בעבירה ופסול ומי פרכת מה לנמצא לפסול לה שכן זה חללה מעיקרא זרעו יוכיח וחזר הדין וכו' ושמא אין כאן לד מהות אלו יש סוס פירכא. מ"ק]: תלי

ולפילו מישראלית כמה חלל זכר ופסולה לכהונה מגיד דת גיורת מישראל כשירה וטעמא דכולהו הני תנאי דפליגי בגיורת מפרש בגמ': ר' אליעזר בן יעקב אומר היה היה דיינן דלקמן (דף עמ.) לד השתא ד דאמינו גרוב קטן לא פריך דהיינו דומיא דשיש בהן לד חמור ואין חומר שלהם שוה ואיכא למ"ד נעלמא (מכות דף ד:) לד חמור לא פריך ומיהו גר שנשא גיורת בתו פסולה דבעי מזרע בית ישראל ה כדמפרש בגמרא ו: **גמ' מה להלן.** לענין טומאה הזכירם הוכרו עליה ולא נקבות דכתיב בני אהרן ז ולא בנות אהרן: **אף.** בפסולי חללות זכרים נפסלו ולא נקבות: **נמו אל כ"ג.** מן המלמנה מישתרי להו לתמרי נקבות מותרות: **זרעו כתיב.** ולפי' נקבות וכי להכי גזירה שוה לבת בתו להכי: **בת בנו.** חלל מישתרי לתמני ליה גזירה שוה ולא לפיך קרא אלא זרעו אצל זרע זרעו מכשר בנקבות מג"ש: **זרעו.** הלמ והזרע הוכרו בתיבה זו והיינו הקישא: **בת בנו.** חללה מיתסר מהך הקישא: **משם שבני ישראל מקוה טהרה לחללות.** להכשיר את בתו ממנו לכהונה כך בנות ישראל מקוה טהרה לחללים להכשיר את בתו ממנה לכהונה: **בעמיו.** מדלמ כתיב בעממיו משמע שאין זרעו מחלל את בתו אלא כשהוא ואשתו מעם אחד שנישא אלמנה לחלל: **היא עצמה מנין.** שהלמנה ממחללת בגיותו מן התורמה ומן הכהונה ללקות כהן הדיוט הבא עליה מחמיו משום חללה: **היא עצמה.** מכשרה ה לא יקחו (דף כד.): **ואין מחלל.** להא לא יחלל זרעו ומחלל את עצמו ו לתנן (כתובות דף מה.) הנושא נשים בעבירה פסול עד שידוע הנאה וכי הדירה ממנו עובד עבודה: **מה להוא שאין מחלל בכ"מ.** לפילו בא על השפחה ועל הזונה תמיד בשעה שנפסלת בכ"מ שפה ז בא עליה כותי חלל נתין ממזר פסולה כדלמרינן לעיל (דף עד.) ונפקא לן ביבמות (דף סח.) מן וכא כהן כי תהיה לאיש זר ח כיון שנבעלה לפסול לה פסלה והוחיל ונפסלת בשאר ביאות לאיסור תיפסל לף יקחו: **ואם נפשך לומר.** שוס תשובה על ק"ו זה ותבא להכשירה הרי לך מקרא מן התורה שהיא מתחללת דכתיב ולא יחלל ט עיקר חילול האמור כאן משמע י בישת עצמה שהיתה כשרה ונתחללה אבל זרעו מעיקרו הוא נפסל ואין זה לשון חילול: **מאי ואם נפשך לומר.** מה היה לנו להשיב על ק"ו לתיסרך לפרושי קראי: **הי קא קשיא ליה וכי תימא.** מעיקרא דדינא דמייתית היא עצמה מק"ו מזרעו שלא עבר עבירה י ונתחללה מיבא למיפרך מה לזרעו כו': **אי תימא פסולה לו.** ולפי' הוא ישראל אם כשיטת שאר גרושתו הוי חולל חלל: **והרי מחזיר גרושתו.** לא יוכל בעלה וגו': **ובניה כשרים.** נתו כשרה להכותה אם ישראל הוא: **היא מועצה.** כלומר בעוצה עבירה: **והרי אלמנה.** לכ"ג וגרושה לכהן הדיוט שמתחללת בביאתו יא וכן זונה מביאת פסולין שבא עליה כהן הדיוט נקראת חללה יב ללקות עליה: **ה"ק חיזו היא חללה.** המוזכרת בתורה שעיקרה ממשמעות המקרא שכתב בביאת חללה לא יקחו ואין יג לריכין לפרש מידי קופריס דמקרא נפקא בהדיא: **כל שנולדה מאיסור לכוונה.** דסתם חלל היינו יד ולד פסול לכהונה מלכתיב ולא יחלל זרעו אצל חללה הנעשית חללה ע"י ביאה הולרכו לדרוש בה מקרלות כגון זו שהיתה כשרה ונתחללה: **אלמנה אלמנה אלמנה.** בא על אלמנה שיש בה שלש שמות של אלמנות: **חיזו חייב אלא אחת.** לקמן יו מפרש לה: **לפדר.** כשהיה שנתאלמנה תחילה ונשאת לשני וגירשה ונשאת לכהן ונתחללה ואח"כ נבעלה לאחד מן הפסולים או לקרובים בעילת זנות ועשית זונה למפסולי כהונה חללה איכא זונה ומשאת לישראל חללה לא הויא כלקמן יז: **וימפא.** מקרובים או מממזר: **ונתחללה.** שבא עליה כהן ועשאה חללה שהיתה לפרוש עליו משום זונה: **חיזו חייב אלא אחת.** לקמן יח מפרש טעמא: נזיר

על ידי האיש, אבל הוא אין מתחלל בשום ביאה דכתיב לא יחלל זרעו[ן] הזרע הוא מתחלל ולא הוא עצמו. ותנן בבכורות (מה., ב) הנושא נשים בעבירה פסול עד שידוע הנאה מיהא עובד עבודה. **(פסולה) [פסולים]** לו. ואפילו הוא ישראל אם בעל בביאה אסורה שאין הולד ממזר הרי הולד חלל. מחזיר גרושתו. משנשאת לאחר או נתקדשה. היא תועבה. כלומר היא [ב]ענוש עבירה וקא הויא חללה משום אותה ביאה אסורה. שעיקרה. משמעות הפסוק כך הוא אבל חללה הנעשית ע"י ביאה הוצרכו לדרוש חכמים המקרא זה שהיה כשר ונתחלל. **אלמנה אלמנה אלמנה.** בעל אלמנה שיש לה ג' שמות כדמפרש. **אלמנת ראובן ואלמנת שמעון [ואלמנת לוי].** שבא על ג' נשים אלמנות.

*נראה דצ"ל בתחלה ד"ה תאמר בהיא שמתחללת בכ"מ וכו' עד וכי נדר הנאה מיהא עובד עבודה, ואח"כ מה"ד זה שהיה כשר ונתחלל כגון היא שהיתה כשרה ונתחללה ע"י אותה ביאה האסורה אבל הולד הנולד וכו' עד מעולם ואח"כ מה"ד פסולים לו ואפי' וכו' (ד"ו).

מתני' א) יבמות מג. עז., ג) כתוב"ס פ"ק מ"ה [יבמות מ. לעיל עד:], ג) יבמות מ. עז., ד) [נדפס ל"ל עד, וכן בסמוך וכ"ש, ע"ש], ה) [ל"ל כ' ישמעאל וכ"ש בשלמות וכנ"ל], ו) [כ"ש"ס וכן "סופיה" דבסמוך ליתא בכת"י ודפו"ר, וגם לא הוזכר בכ"ש], וכ"ל בכ"], ז) [לעיל סד. מז. עד.], ח) [יבמות יח: מד: לקמ ע.], **ט)** ["וזונה" ליתא בכ"י ודפו"ר וכן ליתא בכ"ק, והסופיו הכ"ש"ל כנגלה ע"פ כ"ש"], י) [כל דיבור זה ליתא כלן בדפו"ר אלא לקמן ע"פ ע"פ על הפיסקא בגמ' מהמשנה. ושם ליתא לעיל, לפניהו לקמן]. וגם הכ"ש"ל לא העתיקו משם לכלן. ועי' מכתם מנות, ופנ"י. ובמוס' יבמות עז. ד"ה מכלן גדול], יא) [כ"ל דשתין. כ"ש"ס, ע"פ עתו"], יב) [יומוקמ"ל מד, כא], יג) [לקמן עח ע"ב], יד) [ויקרא כא, ז. וכ"ה בדפו"ר וטפ"ק שם], טו) [בדפו"ר טפ"ק לא יקחו, ומתקו הכ"ש"ל, ועמ"ש שם בהגהות], טז) [פוטס כג ע"ב, ע"ש], יז) [בדפו"ר: בלון], יח) [ויקרא כא, יג], יט) [ע' כ"ש"ל נדה מג:"ש: **זרעו.** הלמ והזרע הוכרו בתיבה זו והיינו הקישא: **בת בנו.** חללה מיתסר מהך הקישא: **משם שבני ישראל מקוה טהרה לחללות.** להכשיר את בתו ממנו לכהונה כך בנות ישראל מקוה טהרה לחללים להכשיר את בתו ממנה לכהונה: **בעמיו.** מדלמ כתיב בעממיו משמע שאין זרעו מחלל את בתו אלא כשהוא ואשתו מעם אחד שנישא אלמנה לחלל: **היא עלמה מנין.** שהלמנה ממחללת בגיותו מן התורמה ומן הכהונה ללקות כהן הדיוט הבא עליה מחמיו משום חללה: **היא עלמה.** מכשרה ה לא יקחו (דף כד.): **ואין מחלל.** להא לא יחלל זרעו ומחלל את עלמו ו לתנן (כתובות דף מה.) הנושא נשים בעבירה פסול עד שידוע הנאה וכי הדירה ממנו עובד עבודה: **מה להוא שאין מחלל בכ"מ.** לפילו בא על השפחה ועל הזונה תמיד בשעה שנפסלת בכ"מ שפה ז בא עליה כותי חלל נתין ממזר פסולה כדלמרינן לעיל (דף עד.) ונפקא לן ביבמות (דף סח.) מן וכא כהן כי תהיה לאיש זר ח כיון שנבעלה לפסול לה פסלה והוחיל ונפסלת בשאר ביאות לאיסור תיפסל לף יקחו: **ואם נפשך לומר.** שוס תשובה על ק"ו זה ותבא להכשירה הרי לך מקרא מן התורה שהיא מתחללת דכתיב ולא יחלל ט עיקר חילול האמור כאן משמע י בישת עצמה שהיתה כשרה ונתחללה אבל זרעו מעיקרו הוא נפסל ואין זה לשון חילול: **מאי ואם נפשך לומר.** מה היה לנו להשיב על ק"ו לתיסרך לפרושי קראי: **הי קא קשיא ליה וכי תימא.** מעיקרא דדינא דמייתית היא עלמה מק"ו מזרעו שלא עבר עבירה י ונתחללה מיבא למיפרך מה לזרעו כו': **אי תימא פסולה לו.** ולפי' הוא ישראל אם כשיטת שאר גרושתו הוי חולל חלל: **והרי מחזיר גרושתו.** לא יוכל בעלה וגו': **ובניה כשרים.** נתו כשרה להכותה אם ישראל הוא: **היא מועצה.** לכ"ג וגרושה לכהן הדיוט שמתחללת בביאתו יא וכן זונה מביאת פסולין שבא עליה כהן הדיוט נקראת חללה יב ללקות עליה: **ה"ק חיזו היא חללה.** המוזכרת בתורה שעיקרה ממשמעות המקרא שכתב בביאת חללה לא יקחו ואין יג לריכין לפרש מידי קופריס דמקרא נפקא בהדיא: **כל שנולדה מאיסור לכוונה.** דסתם חלל היינו יד ולד פסול לכהונה מלכתיב ולא יחלל זרעו אצל חללה הנעשית חללה ע"י ביאה הולרכו לדרוש בה מקרלות כגון זו שהיתה כשרה ונתחללה: **אלמנה אלמנה אלמנה.** בא על אלמנה שיש בה שלש שמות של אלמנות: **חיזו חייב אלא אחת.** לקמן יו מפרש לה: **לפדר.** כשהיה שנתאלמנה תחילה ונשאת לשני וגירשה ונשאת לכהן ונתחללה ואח"כ נבעלה לאחד מן הפסולים או לקרובים בעילת זנות ועשית זונה למפסולי כהונה חללה איכא זונה ומשאת לישראל חללה לא הויא כלקמן יז: **וימפא.** מקרובים או מממזר: **ונתחללה.** שבא עליה כהן ועשאה חללה שהיתה לפרוש עליו משום זונה: **חיזו חייב אלא אחת.** לקמן יח מפרש טעמא:

סב א ב מיי' פי"ט מהל' איסורי ביאה הל"ד סמג לאוין קכב טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' טז: **סג** ג ד מיי' שם הל' [יב] טז טוש"ע שם סעי' כא: **סד** ה מיי' שם הל' ג ג טוש"ע שם סעי' יב: **סה** ו מיי' שם טוש"ע שם סעי' יג: ז [מיי' פי"ג מהל' גירושין הל' יב טוש"ע אה"ע סי' קכט סעיף ג]: **סו** ח מיי' פט"ו מהל' איסורי ביאה הל"ג סמג לאוין קכ: **סז** ט י מיי' פי"ט מהל' איסורי ביאה הלכה ג סמג לאוין קכב טוש"ע שם סי' ז סעי' יב: **סח** כ מיי' שם פי"ו הלכה יג: **סט** ל מיי' שם הל' ח ט י:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה והרי מלמנה וכו' לנקוט עליה משום מלנה. ני"ב עי' שער המלך פי"ו מה' ט"ו הל' י' בד"ה המממנ וכו' מ"ש שם:

תום' ר"י הזקן

מתני'. בת חלל זכר. כלומר שבאה מן הזכר כגון בן בן חלל עד סוף כל הדורות בת אחרון פסולה כבת ראשון אבל בת בתו כשרה וטעמא יליף בגמ'. **ישראל שנשא חללה.** ודוקא ישראל אבל כהן שנשא חללה בתו חללה, דכל ולד שנולד בביאה מאיסור כהונה הוי חלל. חלל (זכר) [שנשא]. בגמ' מותיב הא תנא ליה רישא. **בת גר זכר.** אפילו זכר ואפילו מישראלית. **כבת חלל [זכר].** ופסולה, אבל בת גיורת מישראל כשרה. **גמ'.** מה להלן. לענין טומאה. **זכרים.** דכתיב בני אהרן ולא בנות אהרן, אף בפסול חללות כן. בתו של כהן גדול. מאלמנה. **זרעו [בתיב].** ואפילו נקבות משמע. ולא אהני גזרה שוה אלא לזרע זרעו. לא לנקבה בת זכר. מקוה טהרה. להכשיר הבת להכהנו. **בעמיו.** ולא כתיב בעממיו. **בעם אחד.** שהוא ואשתו חללים. זרעו. הולד שנולד מאלמנה לכהן גדול ומגרושה לכהן הדיוט. **היא עצמה.** האלמנה עצמה מנין שהיא מחוללת מן התרומה ומן הכהונה שלוקה עליה כהן הדיוט משום חללה הואיל ובא עליה כהן גדול.* **כשרה ונתחללה.** על ידי אותה ביאה אסורה, שהולד הנולד מאותה ביאה לא היה כשר מעולם. **היא מתחללת בכל מקום.** בכל ביאה אסורה שנבעלה היא נעשית חללה כדמוכח פרק יש מותרות [יבמות פד., ב] לא יקחו להם לנשים, **ט)** להזהיר אשה